

CĂDEREA DIN HAR

Cojiță Daniel

CUPRINS

CUPRINS.....	1
INTRODUCERE.....	2
1. CĂDEREA DIN HAR – PIERDEREA MÂNTUIRII?.....	3
2. CĂDEREA DIN HAR – PIERDEREA LIBERTĂȚII CREȘTINE?.....	6
3. CĂDEREA DIN HAR – IMPOSIBILITATEA MÂNTUIRII?.....	12
4. CĂDEREA DIN HAR – O SITUAȚIE IPOTETICĂ?	12
CONCLUZIE	19
BIBLIOGRAFIE	20

INTRODUCERE

Este greu de spus despre *Căderea din har* că este o doctrină; această expresie apare o singură dată în Scriptură, în Galateni 5:4, fapt ce îi conferă un sens nedeslușit. Controversele legate de *căderea din har* sunt cauzate de asocierile acestui hapax legomena cu unele aspecte ale doctrinei despre mântuire. Funcție de înțelegerea lucrării harului divin, s-au conturat patru interpretări majore:

- 1) *Căderea din har* este o situație ipotetică; Pavel vorbește despre o situație improbabilă;
- 2) Expresia *a cădea din har* evocă situația tragică în care cineva își pierde mântuirea;
- 3) Pentru cei ce sunt mântuiți, *căderea din har* descrie trecerea din sfera harului în sfera apăsătoare a Legii sau de la libertate la robie.
- 4) Pentru cei ce nu sunt mântuiți, *căderea din har* reprezintă imposibilitatea ca ei să primească neprihănirea lui Cristos, întrucât ei vor să o obțină prin faptele Legii.

Fiecare interpretare va fi expusă în această lucrare, ținând cont, atât de contextul Epistolei către galateni, cât și de principiul armonizării textelor biblice. În contextul imediat, se poate semnală existența a încă două expresii care au același înțeles. Împreună, formează un trio de declarații solemne ale scriitorului: „Iată, eu Pavel, vă spun: ‘*Cristos nu vă va folosi la nimic*’ (v.2); ‘*v-ați despărțit de Cristos*’ (v.4b); și ‘*ați căzut din har*’ (v.4c)”.

Trebuie menționat faptul că deși există obiecții pentru fiecare interpretare, această lucrare se va axa, în special, pe argumentarea celei de-a treia poziții, conform căreia *căderea din har* nu înseamnă pierderea mântuirii ci respingerea lucrării harului. În cadrul Epistolei către galateni, *despărțirea de Cristos* trebuie înțeleasă ca respingerea mântuirii doar prin har, iar expresia: *Cristos nu vă va folosi la nimic* are sens în contextul întoarcerii spre legea mozaică, pentru obținerea mântuirii și a neprihănirii (Galateni 2:21 „...*căci dacă neprihănirea se capătă prin lege, degeaba a murit Cristos*”).

Nu vor fi evitate pasajele dificile, dar ținând cont de conținutul restrâns al lucrării, vor fi prezentate punctele de vedere ale teologilor care susțin poziția doctrinară enunțată anterior.

1. CĂDEREA DIN HAR – PIERDEREA MÂNTUIRII?

Toți teologii, mai puțin cei care cred că Pavel vorbește despre o situație ipotetică, sunt de acord că există posibilitatea ca cineva să cadă din har. Ceea ce împarte comentatorii biblici în mai multe tabere este înțelegerea expresiei *a fi în har*. Teologii arminieni consideră că această expresie se referă la mântuire. Astfel, Galateni 5:1-4 este unul din textele prin care se argumentează că mântuirea se poate pierde.

Prin har, noi suntem mântuiți și moștenitori ai Împărăției lui Dumnezeu. Există posibilitatea de a ne pierde acest statut? (Galateni 5:21). Același apostol care a spus că suntem mântuiți prin har, a spus și că putem cădea din har. A susține altceva, este o denaturare a mesajului harului și deschide ușa pentru imoralitate.¹

În ceea ce privește pierderea mântuirii există două linii de interpretare: o poziție radicală, care susține că prin căderea în păcat omul este despărțit de Cristos; între el și Dumnezeu se creează un zid de despărțire. Un accident tragic sau o moarte subită, care elimină posibilitatea rezolvării păcatului, fac ca această despărțire de Cristos să fie pentru totdeauna. În plus, în ziua judecății va fi mai ușor pentru Sodoma și Gomora decât pentru acea persoană, deoarece a cunoscut harul lui Dumnezeu dar a căzut din el. Fără a ține cont de regulile elementare de hermeneutică, teologi precum: Stanley Horton², Steven Land³ sau Simon Chan⁴, propagă o învățătură falsă și periculoasă.

O atitudine mai moderată au Corner, Williams, Novak, care interpretează Galateni 5:1-4, ținând cont de contextul relației dintre lege și har dezvoltat în Epistola către galateni. În opinia lor, prin întoarcerea înspre Lege, lucrarea lui Cristos nu mai are valoare, iar „omul, pe deplin conștient de hotărârea luată renunță la relația lui cu Cristos”.⁵ De aceeași părere este și Williams, care susține că acest text indică faptul că omul poate să piardă mântuirea primită prin Cristos:

Trebuie să înțelegem aceste versete în sensul că cine se așează sub Lege pierde totul. Exprimarea directă și fără echivoc a lui Pavel ne dă de înțeles acest lucru. Legea și Cristos sunt două forțe contradictorii care se luptă una cu alta. Uleiul și apa nu pot fi amestecate din cauza structurii lor

¹ Daniel D. Corner, *The Believer's Conditional Security. Eternal Security Refuted* (Washington: Evangelical Outreach, 2000), 240.

² Stanley Horton, *Systematic Theology* (Springfield: Logion Press, 1994), 634.

³ Steven Jack Land, *Pentecostal spirituality: a passion for the kingdom* (London: Sheffield Academic Press, 1997), 101.

⁴ Simon Chan, *Spiritual theology: a systematic study of the Christian life* (InterVarsity Press, 1998), 70.

⁵ Daniel D. Corner, *The Believer's Conditional Security*, 191.

moleculare. Nu putem să slujim un sistem și în același timp să iubim o Persoană. Ar fi greu de înțeles de ce își prezintă Pavel argumentarea în această scrisoare cu cuvinte atât de arzătoare, dacă acceptarea Legii nu ar atrage cu sine pericolul pierzării veșnice.⁶

Același autor susține că omul nu cade din har prin păcat ci prin acceptarea unei învățături greșite despre mântuire, după ce acesta a experimentat nașterea din nou. Prin expresia, *Cristos nu vă va folosi la nimic*, Williams înțelege imposibilitatea ridicării celui ce a căzut: „Cine s-a despărțit de Cristos prin întoarcerea la Lege, este pierdut pentru totdeauna!”⁷

Adolf Novak justifică faptul că avertismentul din Galateni 5:2 îi vizează pe cei mântuiți, întrucât: aceștia și-au început bine alergarea, au ascultat de adevăr (5:7); au suferit mult pentru credință (3:3), au fost răscumpărați de sub blestemul Legii (3:13) dar, după ce Pavel a părăsit zona Galatiei, creștinii adevărați L-au trădat pe Dumnezeu întorcându-se spre o altă Evanghelie (1:6).⁸

Câteva obiecții pot fi aduse acestui comentariu. În primul rând, Pavel se adresează celor ce încercau să îi fie plăcuți lui Dumnezeu prin lege (3:10). În al doilea rând, la fel ca în Evrei 6:4-6, sunt oameni care pot manifesta multe semne exterioare ale convertirii, fără a fi mântuiți.⁹ În capitolul 3, scriitorul se adresează unor oameni care au avut o convingere intelectuală despre mântuire, au avut parte de certificarea acestui mesaj prin manifestarea darurilor supranaturale (3:5), dar au respins mântuirea prin har.¹⁰

De asemenea, contextul imediat pentru Galateni 5:2-4 nu este capitolul 3 ci 4:21-31. Bruce, remarcă faptul că interpretarea alegorică a relației dintre Agar și Sara, este o afirmare a libertății prin jertfa lui Cristos, iar Galateni 5:1-4 este deopotrivă „o chemare la rămânerea în libertate și o avertizare asupra robiei”.¹¹ Prin urmare, Pavel nu vorbește aici despre pierderea mântuirii ci despre pierderea libertății. În acord cu el, Charles Stanley afirmă că teologii arminieni se fac vinovați de *căderea din context*, deoarece aici nu este un contrast între har și pierzare ci între libertate și jugul robiei legii, între credință și faptele Legii.¹²

Asocierea căderii din har cu pierderea mântuirii este argumentată de unii teologi pe baza pasajelor care vorbesc despre *lepădarea, tăierea sau aruncarea* de către Cristos a celor neroditori (Ioan 15:2,6), a celor care și-au pierdut puterea de a săra (Luca 14:34-35) sau a celor ce au dus un mod de viață neglijent (1 Corinteni 9:27). Tot aici se încadrează

⁶ Sam K. Williams, *Galatians* (Nashville: Abingdon, 1997), 176.

⁷ Sam K. Williams, *Galatians*, 178.

⁸ Adolf Novak, *Neprihănirea prin credință. Un comentariu al Epistolei către galateni* (Korntal: Lumina lumii, 2000), 99.

⁹ Wayne Grudem, *Teologie sistematică* (Oradea: Făclia, 2004), 830.

¹⁰ Richard N. Longenecker, *Word Biblical Commentary. Galatians* Vol. 41 (Dallas: Word Incorporated, 2002), 223.

¹¹ F.F. Bruce, *The Epistle to the Galatians. A Commentary on the Greek text* (Michigan: Eerdmans, 1982), 226.

¹² Charles Stanley, *Eternal Security. Can you be sure?* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1990) 142

interpretarea eronată a rostirii anatemei de către Pavel (Galateni 1:8,9) pentru cei ce predică un mesaj greșit al mântuirii.

În cartea *The Believer's Conditional Security*, Daniel Corner a întocmit o listă cu „posibile tragedii spirituale” care pot surveni în viața unui creștin între „mântuirea inițială și cea finală”.¹³ Corner consideră că există posibilitatea ca un creștin să cadă din har până la punctul în care *Cristos nu îi mai folosește la nimic* (Galateni 5:2) și atunci este lepădat de Domnul (Luca 14:34,35).

Ultimul text face referire la *sarea care își pierde gustul și este aruncată afară și călcată în picioare de oameni*. Analizat în context, John Nolland, subliniază faptul că ideea centrală din pasajul (14:25-35) este ucenicia: „...oricine nu-și poartă crucea și nu vine după Mine, nu poate fi **ucenicul** Meu” (v.27); „...oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate fi **ucenicul** Meu.” (v. 33).¹⁴

Nolland vorbește și el despre o pierdere dar nu a mântuirii ci a uceniciei; mai exact, el descrie falimentul creștinului de a deveni un discipol al lui Cristos, prin ignorarea purtării crucii, a lepădării de sine și de tot ce are, pentru a călca pe urmele Lui. Nolland consideră că statutul de ucenic este superior celui de convertit, și cei mai mulți credincioși născuți din nou, nu ajung niciodată la statutul de ucenic, adică nu au capacitatea de a influența pe cei din jur.¹⁵

De asemenea, Corner îi acuză pe teologii care cred în perseverarea sfinților în har, că sunt aroganți, întrucât nici măcar apostolul Pavel nu era sigur că va ajunge la învierea din morți (Filipeni 3:11). El pune la oală toate textele care conțin cuvântul *dacă* și argumentează pe baza acestora că mântuirea este *condiționată* de rămânerea până la sfârșit în această stare.¹⁶

Strombeck respinge în mod corect ideea că se poate pune semnul egalității între căderea din har și pierderea mântuirii și împarte textele greșit interpretate în trei categorii majore: 1) texte care nu vorbesc despre mântuire, ci despre răsplătă (2 Ioan 8, Apocalipsa 3:11, etc.); 2) texte care se referă la oamenii care nu au fost mântuiți cu adevărat, deși au avut niște experiențe care i-au adus în pragul mântuirii; și 3) texte care nu vorbesc despre pierderea mântuirii, ci despre pierderea mărturiei creștine, printr-o trăire indolentă.¹⁷

El abordează și problema siguranței condiționate a credinciosului și împarte promisiunile lui Dumnezeu în două categorii: promisiuni condiționate și promisiuni necondiționate. Cele condiționate se referă la acceptarea lui Cristos și a răscumpărării realizate prin jertfa Lui. Apoi, pentru cei care sunt *deja* mântuiți, aceste promisiuni, sunt necondiționate și se bazează

¹³ Daniel D. Corner, *The Believer's Conditional Security*, 632.

¹⁴ John Nolland, *Word Biblical Commentary, Luke 9:21-18:34* (Dallas: Word Incorporated, 1993), 759.

¹⁵ John Nolland, *Word Biblical Commentary*, 761.

¹⁶ Daniel D. Corner, *The Believer's Conditional Security*, 646.

¹⁷ J. F. Strombeck, *Shall Never Perish* (Michigan: Kregel Publications, 1991), 30.

pe credințioșia lui Dumnezeu care asigură împlinirea acestei promisiuni.¹⁸ Despre cei ce condiționează rămânerea în har de capacitatea omului de a lupta până la sfârșit, Strombeck spune:

Ce pervertire a Cuvântului lui Dumnezeu este să adăugăm acest cuvânt „dacă” și să-L limităm pe Dumnezeu spunând că oile se pot smulge din mâna Lui. Acest fapt neagă mântuirea prin har, neagă viața veșnică a credinciosului, face voința omului mai puternică decât voia lui Dumnezeu, minimizează puterea lui Dumnezeu de a ține în har și privează alți credincioși de siguranța Lui.¹⁹

În mărturisirea de credință a Cultului baptist din România, în articolul XVII, este o tratare antagonică a problemei păstrării/căderii din har. Pe de o parte, textul mărturisirii afirmă o păstrare condiționată,

Noi credem și mărturisim că un credincios mântuit prin jertfa salvatoare a Domnului Isus Hristos în urma pocăinței personale și a credinței, este păstrat în această stare de har prin puterea lui Dumnezeu până în clipa de necredințioșie [când de buna voie părăsește această păstrare]...

iar pe de altă parte, textele biblice cu care se argumentează această dogmă, sunt promisiuni necondiționate de faptele omului. Singura condiție necesară, pentru ca cineva să se bucure de binecuvântările făgăduințelor de mai jos, este acceptarea prin credință a mântuirii.

Iuda 24 „Iar a Aceluia care poate să vă păzească de orice cădere...” 1 Petru 1:5 „Voi sunteți păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credință, pentru mântuire...” 1 Corinteni 10:13 „Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre...” Filipeni 1:6 „...Acela care a început în voi această lucrare, o va isprăvi până în ziua lui Isus Hristos.” Ioan 10:28 „Eu le voi da viața veșnică, în veac nu vor pieri, și nimeni nu le va smulge din mâna Mea.” Romani 8:26 “Duhul ne ajută în slăbiciunea noastră.”

Atât Corner cât și Stanley Horton²⁰ resping cu fermitate doctrina păstrării sfinților în har argumentând faptul că o astfel de înțelegere încurajează trăirea în păcat, neglijența în viața de credință și abandonarea procesului sfințeniei. Corner afirmă:

Fără îndoială, neprihănirea care ne-a fost imputată, nu înseamnă că cel ce o primește poate să trăiască în concordanță cu natura păcătoasă și *să nu moară* (Rom 8:13) sau să semene în firea pământească și să nu culeagă *distrugere* (Gal 6:8). Pavel spune că noi putem, acceptând un plan greșit al mântuirii să cădem din har și să fim îndepărtați de Cristos.²¹

Grudem răspunde acestor obiecții arătând că cel ce *continuă să păcătuiască* nu L-a cunoscut pe Dumnezeu (1 Ioan 3:6) iar pentru cel ce este născut din Dumnezeu și are siguranța vieții veșnice, *se curățește după cum El însuși este curat*.²²

¹⁸ J. F. Strombeck, *Shall Never Perish*, 12.

¹⁹ J. F. Strombeck, *Shall Never Perish*, 14.

²⁰ Stanley Horton, *Systematic theology*, 634.

²¹ Daniel D. Corner, *The Believer's Conditional Security*, 195.

²² Wayne Grudem, *Teologie sistematică*, 787.

2. CĂDEREA DIN HAR – PIERDEREA LIBERTĂȚII CREȘTINE?

Echivalarea *căderii din har* cu pierderea mântuirii, este respinsă de cei mai mulți teologi pe baza contextului imediat (Galateni 4:21-5:1) și a interpretării armonioase a Scripturii. Primul verset din capitolul 5 face referire la „jugul robiei”, element semnificativ pentru paragraful de mai sus. F.F. Bruce, citează mai multe scrieri rabinice și demonstrează că *jugul* este în strânsă legătură cu Legea „a purta jugul, era o expresie prin care se înțelegea obligația de a ține legea lui Moise”.²³ Invitația pe care a făcut-o Isus de a lua jugul Lui, avea un impact mai mare pentru evrei întrucât, la acea vreme, era comună expresia „jugul Legii”.

Nida propune căutarea unui echivalent dinamic care să aibă, pentru cititorii moderni, o semnificație similară cu cea care a avut-o epistola lui Pavel pentru destinatarii inițiali. Pentru cazurile în care este imposibil de redat sensul printr-o expresie sau metaforă, Nida sugerează menționarea printr-o notă de subsol a faptului că în Galateni 5:1 este vorba de *jugul robiei Legii*.²⁴

În Epistola către Galateni sunt descrise trei tipuri de robie, cea a păcatului (3:22), robia Legii (3:23, 4:31, 5:1) și robia învățăturilor începătoare ale lumii (4:3). Eliberarea omului din aceste robii este afirmată de apostolul Pavel în repetate rânduri:

1:4 „El S-a dat pe Sine însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău, după voia Dumnezeului nostru și Tatăl.”

3:13 „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi...”

4:4-5 „Dar când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca să răscumpere pe cei ce erau sub Lege, ca să căpătăm înfierea.”

4:31 „De aceea, fraților, noi nu suntem copiii celei roabe, ci ai femeii slobode. Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobodi.”

Când un om devine creștin, prin jertfa lui Cristos, este eliberat de robia păcatului și a morții, dar aceasta nu înseamnă că poate face tot ceea ce vrea, pentru că libertatea trebuie înțeleasă în termenii umblării prin Duhul (5:16, 8, 25). Hansen explică libertatea creștină în termenii următori:

Cristos ne-a eliberat de sub blestemul și teroarea Legii, dar acum, prin puterea Duhului Sfânt, suntem în stare să împlinim Legea. Acum nu mai trăim ca robi, ci ca fii și prin Duhul putem spune

²³ F.F. Bruce, *The Epistle to the Galatians*, 226.

²⁴ Eugene Nida și D. Arichea, *A Handbook on Paul's letter to the Galatians* (New York: United Bible Societies, 1993), 118.

„Ava, Tată”. Condamnarea Legii este înlocuită cu bucuria de a face voia lui Dumnezeu și de a împlini Legea lui Cristos.²⁵

Acuzațiile arminienilor, discutate în capitolul anterior sunt nefondate, deoarece bisericile Galatiei nu erau în pericolul de „a abuza de libertatea lor în Cristos”²⁶, ci mai degrabă de a intra sub incidența legii mozaice și implicit a blestemului ei. Pavel face o singură referire la problema libertinismului (5:13) dar insistă mult asupra pericolului legalismului. Dintre cele două extreme, Warren Wiersbe, consideră că legalismul este mai periculos, deoarece este o trăire în robie, firească și fățarnică.²⁷

Consecințele întoarcerii creștinilor spre robia Legii sunt cele descrise în versetele 2 și 4: „Cristos nu vă va folosi la nimic”, „v-ați despărțit de Cristos” și „ați căzut din har”. Nida arată că expresia folosită de Pavel în versetul 2, „Cristos nu vă va folosi la nimic”, nu trebuie interpretată escatologic, deși verbul este la viitor. Aceasta trebuie înțeleasă ca o consecință iminentă a acceptării jugului robiei. „Celor ce trăiesc prin Duhul, Cristos le oferă un ajutor nelimitat, dar pentru cei ce încearcă să îi fie plăcuți lui Dumnezeu prin faptele Legii, jertfa Lui devine inefficientă.”²⁸ Același adevăr îl spune și apostolul Pavel în Galateni 2:21 „Nu vreau să fac zadarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos.”

Trăirea prin har și eliberarea categorică și definitivă de Lege și condamnarea ei face parte din învățătura apostolilor. La Conciliul de la Ierusalim, apostolii au discutat această temă și au ajuns la următoarea concluzie: „Acum dar, de ce ispitiți pe Dumnezeu și puneți pe grumazul ucenicilor un **jug**, pe care nici părinții noștri, nici noi nu l-am putut purta? Ci credem că noi, ca și ei, suntem mântuiți prin harul Domnului Isus.” (Fapte 15:10-11)

Deci dacă ucenicii, oameni care au fost instruiți de Cristos, care au avut daruri spirituale speciale și prin care Dumnezeu a lucrat cu mare putere, recunosc deschis faptul că nu au fost capabili să împlinească Legea, nici ei, nici înaintașii lor, cu atât mai puțin era de așteptat ca ne-evreii din bisericile Galatiei să îi fie plăcuți lui Dumnezeu prin faptele legii.

Timothy George consideră că prin folosirea numelui său (5:3), Pavel dă greutate cuvintelor sale printr-o afirmare puternică a autorității apostolice. Pe de o parte, el era unul din apostolii prezenți la Conciliul de la Ierusalim, iar de altă parte, el însuși era *tăiat împrejur în ziua a opta, din neamul lui Israel, din seminția lui Benjamin, evreu din evrei; în ce privește Legea,*

²⁵ Walter G. Hansen, *Galatians. The IVP New Testament commentary series* (Downers Grove: InterVarsity Press 1994), 171.

²⁶ Daniel D. Corner, *The Believer's Conditional Security*, 201.

²⁷ Warren Wiersbe, *Be Free* (Wheaton: Victor Books, 1986), 114.

²⁸ Eugene Nida, *A Handbook on Paul's letter to the Galatians*, 119.

Fariseu, în ce privește râvna, prigonitor al Bisericii; cu privire la neprihănirea pe care o dă Legea, fără prihană (Filipeni 3:5-6).²⁹

Având în vedere statutul pe care îl avea, Pavel pune înaintea galatenilor două căi care se exclud reciproc: mântuirea prin faptele Legii și mântuirea doar prin har. Acesta era un răspuns la învățăturile iudaizatorilor care îi derutau pe credincioșii din Galatia cu informația că tăierea împrejur ar face parte din credința lor în Cristos. Referitor la această alegere, Stott afirmă:

Creștinismul ne obligă să fim hotărâți și clari, să alegem, în speță, între Cristos și tăierea împrejur. „Tăierea împrejur” simbolizează religia realizării *umane*, a ceea ce poate face omul prin propriile fapte bune; „Cristos” simbolizează religia realizării *divine*, a ceea ce a făcut Dumnezeu prin lucrarea terminată a lui Cristos.³⁰

Cu alte cuvinte, Legea înseamnă robie, iar harul în Cristos înseamnă libertate; trăirea prin credință este voia lui Dumnezeu iar asimilarea Legii mozaice reprezintă despărțirea de Cristos. Strombeck corelează această expresie cu Ioan 15:5 „*căci despărțiți de Mine, nu puteți face nimic*” și consideră că această despărțire de Cristos nu este completă sau definitivă, ci o stare în care credinciosul trece din sfera harului în sfera apăsătoare a Legii, de la libertate la legalism.³¹ O perspectivă asemănătoare are și Boles:

Cuvântul „a cădea” (ekpiptō) folosit de Pavel în Galateni 5:4 este diferit de cel folosit în Evrei 6:6 (parapiptō). Cuvântul folosit în Galateni, este un termen tehnic în limbajul naval care înseamnă „deraiat”, parapiptō este folosit adesea cu sensul de „naufragiat, distrus”. Atât timp cât un vas este deraiat, nu poate ajunge la destinație atât timp cât nu i se fac niște ajustări, dar unei ambarcațiuni naufragiate nu i se mai pot aduce nici un fel de corecții.³²

O abordare diferită are John MacArthur, care face distincția între *harul îndreptățitor* și *harul sfințitor*. Harul îndreptățitor este prezentat ca mijlocul prin care omul este mântuit, iar harul sfințitor are de a face cu procesul sfințirii. În opinia lui MacArthur, dacă un creștin cade din har „aceasta nu înseamnă că Dumnezeu Și-a pierdut controlul asupra lui în privința harului salvator. Un creștin poate trăi în fire, căutând să câștige favoarea lui Dumnezeu, dar lucrul acesta nu va face decât să-i oprească curgerea binecuvântării zilnice.”³³

Demersul lui MacArthur este interesant dar generează anumite confuzii. El merge cu implicațiile mai departe, respectând principiul trăirii prin credință enunțat de Pavel în 3:2. O traducere dinamică a acestui verset ar putea fi: „Dacă ați început prin Duhul, trebuie în mod obligatoriu, să continuați tot prin Duhul!” Mântuirea este prin credință iar sfințirea este prin

²⁹ Timoty George, *Galatians. The New American Commentary. An Exegetical and Theological Exposition of Holy Scripture* (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 1994), 352.

³⁰ John R.W. Stott, *Galateni. O singură cale* (Cluj: Logos, 1993), 166.

³¹ J. F. Strombeck, *Shall Never Perish*, 158.

³² Kenneth L. Boles, *Galatians & Ephesians. The College Press NIV commentary* (Joplin: College Press, 1993), 127.

³³ John MacArthur, *Libertate în Cristos* (Făgăraș: Agape, 2004), 11.

umblarea în Duhul. Aici apare confuzia lui MacArthur: harul mântuitor nu se poate pierde, dar harul sfințitor poate fi „întrerupt” prin păcat:

Dacă harul îndreptățitor ar putea fi întrerupt de fiecare dată când s-a întrerupt harul sfințitor, n-ar mai fi bun de nimic; tu ai avea nevoie să-ți menții mântuirea prin fapte. Dacă de fiecare dată când păcătuiești îți pierzi harul îndreptățitor, cum l-ai menține altfel decât lucrând pentru el? Mântuirea n-ar mai fi rezultatul harului, ci al faptelor. Dacă încerci să adaugi fapte harului, tu distrugi harul. Atunci i s-ar cere oricui să fie legalist pentru a continua să fie mântuit.³⁴

Totuși, el explică faptul că procesul sfințirii nu este centrat pe om ci pe Dumnezeu, dar omul are responsabilitatea de a umbla prin Duhul. Faptul de a fi eliberat nu înseamnă că un creștin poate fi liber să păcătuiască ori de câte ori dorește și apoi să scape de pedeapsă, ci înseamnă că el își poate ține sub stăpânire impulsul de a păcătui prin Duhul Sfânt care locuiește în el.³⁵

Sintetizând opiniile prezentate anterior, se înțelege că cele trei expresii cheie din Galateni 5:1-4: „*Cristos nu vă va folosi la nimic*”, „*v-ați despărțit de Cristos*” și „*ați căzut din har*” nu au de a face cu pierderea mântuirii ci a libertății în Cristos sau a binecuvântărilor care decurg din această umblare prin Duhul.

³⁴ John MacArthur, *Libertate în Cristos*, 11.

³⁵ John MacArthur, *Libertate în Cristos*, 17.

3. CĂDEREA DIN HAR – IMPOSIBILITATEA MÂNTUIRII?

Această interpretare se referă la oamenii care nu sunt mântuiți. Pentru aceștia, *căderea din har* reprezintă imposibilitatea ca ei să primească neprihănirea lui Cristos, deoarece vor să o obțină prin faptele Legii. Pentru arminieni, căderea din har a oamenilor nemântuiți pare un oximoron, întrucât ei nu fac distincția între harul comun și harul special (mântuitor). Grudem definește harul comun astfel:

Harul comun este acel har al lui Dumnezeu prin care El dă oamenilor binecuvântări nenumărate și nemeritate care nu fac parte din mântuire. Cuvântul *comun* din acest context se referă la ceva aparținând tuturor oamenilor, nefiind limitat sau oferit doar celor credincioși sau celor aleși. Spre deosebire de harul comun, harul lui Dumnezeu care aduce oamenilor mântuirea este în mod obișnuit numit „har mântuitor”.³⁶

Grudem explică harul comun, luând exemple din mai multe compartimente ale vieții cotidiene. În ***domeniul fizic***: „necredincioșii continuă să trăiască doar datorită harului comun al lui Dumnezeu, fiecare suflare de viață se datorează harului, pentru că plata păcatului este moartea, nu viața”. Totodată, [Dumnezeu] *face să răsară soarele Său peste cei răi și peste cei buni, și dă ploaie peste cei dreapți și peste cei nedreapți* (Matei 5:45).³⁷

În ***domeniul intelectual***: „toată știința și toată tehnologia folosite de necredincioși sunt un rezultat al harului comun”. Ioan vorbește despre Isus ca despre *adevărata lumină care luminează pe orice om* (Ioan 1:9), pentru că prin rolul Său de Creator și Susținător al universului, lasă ca lumina și înțelegerea să pătrundă în toți oamenii.³⁸

În ***domeniul moral***: se poate vorbi despre o „conștientizare lăuntrică a binelui și a răului pe care o dă Dumnezeu tuturor oamenilor și îi determină să accepte standardele morale”³⁹. Pavel zice : “*Când Neamurile, cu toate că n-au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, care n-au o lege, își sunt singuri lege; și ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturisește cugetul lor și gândurile lor, care sau se învinovătesc sau se dezvinovătesc între ele.*”

Galatenii au avut harul de a asculta învățătura despre Cristos, cu toate acestea mulți dintre ei nu au crezut în El. Unii dintre ei erau evlavioși și preocupați de trăirea în neprihănire, dar o

³⁶ Wayne Grudem, *Teologie sistematică*, 689.

³⁷ Wayne Grudem, *Teologie sistematică*, 690.

³⁸ Wayne Grudem, *Teologie sistematică*, 691.

³⁹ Wayne Grudem, *Teologie sistematică*, 692.

căutau într-un loc greșit. Acceptarea circumciziei ca parte a mântuirii lor ar fi făcut ca *Hristos să nu le folosească la nimic* (5:2).

În esență, lucrarea iudaizatorilor consta în a impune neamurilor să devină prima dată prozeliti iudei și doar apoi creștini. Ei adăugau astfel la mântuirea prin har, prin credința în jertfa Domnului Isus, condiția tăierii împrejur și a împlinirii Legii. În felul acesta, așa cum demonstrează apostolul Pavel în epistolă, cei care se bazează pe lege sunt “sub blestem” (3:10) și în final pierd șansa mântuirii prin Cristos deoarece ei zădărnicesc harul lui Dumnezeu. Argumentul cel mai puternic este în Galateni 2:21 “*Nu vreau să fac zadarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă neprihănirea se capătă prin lege, degeaba a murit Cristos*”.

Mulți evrei n-au găsit adevărata neprihănire, deoarece ei căutau o autoîndreptățire, în schimb, neamurile au primit-o prin credință, deși nu o căutau în mod expres. Acest paradox este descris de Pavel în Romani 9: 30-32:

Deci ce vom zice? Neamurile, care nu umblau după neprihănire, au căpătat neprihănirea și anume neprihănirea care se capătă prin credință; pe când Israel, care umbla după o Lege, care să dea neprihănirea, n-a ajuns la Legea aceasta. Pentru ce? Pentru că Israel n-a căutat-o prin credință, ci prin fapte.

Pavel subliniază un aspect care este fundamental pentru doctrina mântuirii: trebuie făcută o alegere între mântuirea prin lege și mântuirea prin har; între Lege și Cristos. Cele două nu se pot amesteca, așa cum reiese clar din Galateni 5: 4 „*Voi care vreți să fiți îndreptățiți prin lege v-ați despărțit de Hristos, ați căzut din har*”.

În contextul Epistolei către Galateni, “căderea din har” nu înseamnă pierderea mântuirii ci respingerea harului, despărțirea de Hristos, refuzul de a fi mântuit prin har și întoarcerea spre legea mozaică, pentru a încerca să obțină mântuirea și neprihănirea prin împlinirea acestei legi.

Prin urmare, afirmația din 5:4 nu spune că galatenii au fost mântuiți și apoi au căzut din har ci, așa cum se deduce din context, cei care vor să fie mântuiți prin lege au respins harul lui Dumnezeu, au refuzat mântuirea prin har, s-au despărțit de Hristos și nu mai pot intra în har ca să fie mântuiți.

4. CĂDEREA DIN HAR – O SITUAȚIE IPOTETICĂ?

Aceasta este o concepție restrânsă și are la bază două presupuziții: *a fi în har* înseamnă a fi mântuit; *a cădea din har* presupune pierderea mântuirii, ceea ce este imposibil.⁴⁰ Wilson crede că această situație ipotetică este introdusă prin prepoziția „dacă” din versetul 2 („*dacă vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic*”). El nu se adresează unor oameni care au îmbrățișat deja învățăturile iudaizatorilor, ci unora care erau derutați de cerințele acestora. Pentru ca să-și convingă ascultătorii de gravitatea situației în care ar putea ajunge ei dacă se întorc spre Lege, Pavel apelează la artificiu literar: vorbirea ipotetică.⁴¹ Wilson își argumentează această teorie pe baza unor afirmații ipotetice din Epistola către romani:

(3:3) *Și ce are a face dacă unii n-au crezut? Necredința lor va nimici ea credințioșia lui Dumnezeu?*;

(3:5) *dacă nelegiuirea noastră pune în lumină neprihănirea lui Dumnezeu, ce vom zice?*;

(3:7) *dacă, prin minciuna mea, adevărul lui Dumnezeu strălucește și mai mult spre slava Lui, de ce mai sunt eu însumi judecat ca păcătos?*;

(6:15) *Să păcătuim pentru că nu mai suntem sub Lege ci sub har?*;

Acceași speță este întâlnită și în Epistola către galateni:

2: 17 „*Dar dacă, în timp ce căutăm să fim socotiți neprihăniți în Cristos și noi înșine am fi găsiți ca păcătoși, este oare Cristos un slujitor al păcatului?*”

3:2 „*După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească? În zadar ați suferit voi atât de mult? Dacă, în adevăr, e în zadar!*”

21 „*Atunci oare Legea este împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu?*”

Fără îndoială, acestea sunt situații improbabile, dar în cazul acestora apostolul Pavel nu lasă lucrurile nelămurite. De fiecare dată când formulează o astfel de problemă dă și verdictul, exprimat prin sintagma dezaprobatore și categorică: „Nicidecum!” sau, transpusă într-un echivalent dinamic: „Doamne ferește!” Cu toate că acestea sunt întrebări retorice, care descriu situații ipotetice, fiind vorba de chestiuni deosebit de importante, apostolul Pavel oferă explicații solide și clarifică problemele pe care le ridică. Prin urmare, este improbabil ca Pavel să folosească o vorbire ipotetică pentru o învățătură atât de importantă precum cea din Galateni 5:1-4.

Nu același lucru se poate spune despre anatema din capitolul 1. Pavel a cerut galatenilor, ca în cazul în care el sau Barnaba, ar veni la ei cu un alt mesaj decât cel al Evangheliei, să rostească anatema asupra lor. În acest context, Pavel vorbește în mod ipotetic, luând

⁴⁰ Geoffrey B. Wilson, *Galatians* (Edinburgh: The Banner of Truth, 1979), 101.

⁴¹ Geoffrey B. Wilson, *Galatians*, 101.

exemplele cele mai improbabile de învățătură greșită – el însuși și sfinții îngeri.⁴² Este de neacceptat ideea că un apostol sau un *înger din cer* (1:8-9) ar putea propovădui o învățătură care să-i atragă blestemul (anatema). Prin această formulare, Pavel le spune galatenilor că nu ar trebui să primească nici un mesager, indiferent cât de impecabile i-ar fi referințele, dacă învățătura lui despre mântuire diferă de adevărul lui Dumnezeu revelat prin Isus Cristos. Ca o aplicație la acest paragraf, John Stott spunea:

Noi nu trebuie să ne lăsăm impresionați de persoana, de talentele sau poziția ocupată de învățătorii din biserică... Ei pot fi episcopi sau arhiepiscopi; profesori universitari sau chiar Papa însuși. Dar dacă ne aduc o altă evanghelie decât Evanghelia predicată de apostoli și consemnată în Noul Testament, trebuie să-i respingem. Noi îi evaluăm pe ei în lumina Evangheliei și nu judecăm Evanghelia din perspectiva lor.⁴³

În Galateni 5:1-4, apostolul Pavel nu s-a referit la o situație ipotetică, ci la una foarte probabilă. El nu a încercat să-i înfricoșeze pe galateni că vor cădea din harul mântuirii, al eliberării prin jertfa lui Cristos. În acest context este vorba despre libertatea în har, și aceasta se poate pierde odată cu asumarea prevederilor Legii.

⁴² John MacArthur, *Comentariu Biblic MacArthur. Noul Testament* (Făgăraș: Agape, 2009), 595.

⁴³ John R.W. Stott, *Galateni*, 31.

CONCLUZII

Plecând de la premiza că Biblia este un ansamblu perfect armonios și afirmațiile ei nu se contrazic, trebuie să eliminăm două din cele patru interpretări prezentate în această lucrare. Interpretarea care nu rezistă testului armonizării întregului, este cea promovată de Geoffrey Wilson, care consideră *căderea din har* ca fiind o situație ipotetică, deoarece credinciosul are siguranța mântuirii. El are dreptate atunci când argumentează faptul că omul mântuit este eliberat de sub stăpânirea întunericului, transferat în Împărăția lui Dumnezeu, iar această stare este veșnică și nu se poate schimba.

Ceea ce l-a determinat pe Wilson să îmbrățișeze această teorie, a fost concepția greșită că *a fi în har* înseamnă a fi mântuit, prin urmare căderea din har presupune pierderea mântuirii, lucru pe care îl consideră imposibil. Interpretarea lui contrazice contextul Epistolei către galateni în general, și contextul imediat, în special.

De asemenea, înțelegerea neadecvată la contextului, i-a determinat pe teologii arminieni să asocieze *căderea din har* cu pierderea mântuirii. Această interpretare are consecințe negative întrucât preamărește eforturile omului a se îndreptăți, sau de a rămâne într-o stare după voia lui Dumnezeu prin voința și puterea proprie. Această idee de „conlucrare” a omului cu Dumnezeu între cele două stări: mântuirea inițială, respectiv mântuirea finală, duce la o trăire în robie, în fire și fătarnică. În acest caz, siguranța mântuirii este „condiționată” de faptele omului și de principiile pe care și le impune pentru a restabili relația cu Dumnezeu, în urma păcătuirii.

Pentru cei ce nu sunt mântuiți, dar caută să îi fie plăcuți lui Dumnezeu prin faptele Legii, își blochează accesul către adevărata îndreptățire, care se obține doar prin har, prin credință. Dacă au cunoscut mesajul Evangheliei și totuși se îndreaptă spre un sistem legalist, părăsesc domeniul în care operează harul (special) mântuitor al lui Dumnezeu și în acest fel, Cristos nu le folosește la nimic.

Referirea la „jug” din Galateni 5:1 corelată cu paragraful anterior (4:21-31) și contextul general al epistolei, trebuie înțeleasă ca asumarea rigorilor Legii și implicit pierderea libertății creștine. Textul studiat nu are de a face cu pierderea mântuirii ci a libertății în Cristos sau a binecuvântărilor care decurg din această umblare prin Duhul.

Aceasta este libertatea de a merge pe calea pe care Cristos a deschis-o înaintea noastră, o cale nouă și vie. Astfel, creștinul nu este liber să păcătuiască, dar este liber să slujească; nu

este liber să urască dar este pe deplin liber să iubească. Textul Epistolei către galateni este o descriere a vieții trăite prin Duhul, care este rezultatul justificării. Fiind eliberați de condamnarea Legii și dându-le-se o natură nouă, credincioșii descătușați de vechile lor dorințe și de răzvrătire și pot să Îl asculte pe Dumnezeu.

Această interpretare nu afirmă faptul că viața creștină este infailibilă. Cei mântuiți pot aluneca în păcat și au falimente, dar ei nu vor suferi o prăbușire irecuperabilă deoarece sunt menținuți în această stare de har de puterea lui Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE

- Boles, Kenneth L. *Galatians & Ephesians. The College Press NIV commentary*. Joplin: College Press, 1993.
- Bruce, Frederick Fyvie. *The Epistle to the Galatians. A Commentary on the Greek text*. Michigan: Eerdmans, 1982.
- Chan, Simon. *Spiritual theology: a systematic study of the Christian life*. InterVarsity Press, 1998.
- Corner, Daniel D. *The Believer's Conditional Security. Eternal Security Refuted*. Washington: Evangelical Outreach, 2000.
- George, Timoty. *Galatians. The New American Commentary. An Exegetical and Theological Exposition of Holy Scripture*. Nashville: Broadman & Holman Publishers, 1994.
- Grudem, Wayne. *Teologie sistematică*. Oradea: Făclia, 2004.
- Hansen, Walter G. *Galatians. The IVP New Testament commentary series*. Downers Grove: InterVarsity Press 1994.
- Horton, Stanley. *Systematic theology*. Springfield: Logion Press, 1994.
- Land, Steven Jack. *Pentecostal spirituality: a passion for the kingdom*. London: Sheffield Academic Press, 1997.
- Longenecker, Richard N. *Word Biblical Commentary. Galatians Vol. 41*. Dallas: Word Incorporated, 2002.
- MacArthur, John *Comentariu Biblic MacArthur. Noul Testament*. Făgăraș: Agape, 2009.
- _____, *Libertate în Cristos*. Făgăraș: Agape, 2004.
- Nida, Eugene și D. Arichea, *A Handbook on Paul's letter to the Galatians*. New York: United Bible Societies, 1993.
- Nolland, John. *Word Biblical Commentary, Luke 9:21-18:34*. Dallas: Word Incorporated, 1993.
- Novak, Adolf. *Neprihănirea prin credință. Un comentariu al Epistolei către galateni*. Korntal: Lumina lumii, 2000.
- Stanley, Charles. *Eternal Security. Can you be sure?* Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1990.
- Stott, John R.W. *Galateni. O singură cale*. Cluj: Logos, 1993.

Strombeck, J. F. *Shall Never Perish*. Michigan: Kregel Publications, 1991.

Williams, Sam K. *Galatians*. Nashville: Abingdon, 1997.

Wilson, Geoffrey B. *Galatians*. Edinburgh: The Banner of Truth, 1979.